

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, नवाँ तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

पाठ्यक्रम योजनालाई निम्नानुसारका दुई चरणमा विभाजन गरिएको छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

१. प्रथम चरण : लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	शासकीय प्रबन्ध र विकास	१००	४०	विषयगत विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न × १०अङ्क = ६०	३ घण्टा
				विषयगत समस्या समाधान	२ प्रश्न × २०अङ्क = ४०	
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत विश्लेषणात्मक	६ प्रश्न × १०अङ्क = ६०	३ घण्टा
				विषयगत समस्या समाधान	२ प्रश्न × २०अङ्क = ४०	

२. द्वितीय चरण : अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी हुनेछ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ।
- लिखित परीक्षामा सोधिने प्रश्नसंख्या र अङ्कभार यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिईए अनुसार हुनेछ।
- विषयगत प्रश्नको हकमा एउटै प्रश्नका दुई वा दुईभन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोधन सकिने छ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरू हुनेछन्। परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम, विनियम तथा नीतिहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्भन्नु पर्दछ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएकाउम्मेदवारलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ।
- पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति :- २०८०/११/०३

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, नवाँ तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथमपत्र : शासकीय प्रबन्ध र विकास

खण्ड (क) – (५०अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. शासकीय प्रबन्धका विविध पक्षहरू

- १.१ शासकीय प्रबन्ध (Governance) को अवधारणा र विशेषताहरू
- १.२ नेपालको संवैधानिक विकासक्रम र नेपालको संविधान
- १.३ संघीय प्रणाली र नेपालमा संघीय व्यवस्था
- १.४ राज्यशक्तिको बांडफांड, शक्ति पृथकीकरण र सन्तुलन
- १.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको अधिकार र अन्तरसम्बन्ध
- १.६ सुशासन, कानूनको शासन र मानव अधिकार
- १.७ सार्वजनिक बडापत्र (Public Charter)
- १.८ सामाजिक न्याय, सामाजिक सुरक्षा र समावेशीकरण
- १.९ सूचनाको हक र पारदर्शिता

२. सार्वजनिक सेवा

- २.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, विशेषता र आधारभूत मान्यताहरू (Values)
- २.२ सार्वजनिक सेवाको व्यवस्थापन
- २.३ सरकार र सार्वजनिक संस्थान तथा कम्पनीबाट प्रवाह गरिने सेवाहरू र सेवाको मूल्याङ्कन र पृष्ठपोषण
- २.४ गुनासो व्यवस्थापन, ग्राहक सम्पर्क व्यवस्थापन र सेवाग्राही सन्तुष्टि सर्वेक्षण
- २.५ सार्वजनिक जवाफदेहिता, उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
- २.६ सदाचार, नैतिकता, निष्ठा र व्यवसायिकता
- २.७ नागरिक कर्तव्य, मानवीय मूल्य र मान्यता
- २.८ सेवा प्रवाहमा नागरिक संलग्नता
- २.९ सेवा प्रवाहमा विद्युतीय शासन (e-Governance)

खण्ड (ख) – (५०अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

३. विकासका आयामहरू

- ३.१ विकासको अवधारणा, यसका विविध पक्षहरू र नवीनतम उपागमहरू
- ३.२ विकासका आयामहरू-मानव विकास, गरिवी निवारण, जलवायु परिवर्तन, विश्वव्यापीकरण, सन्तुलित विकास र समावेशी विकास
- ३.३ विविधता व्यवस्थापन
- ३.४ दिगो विकास लक्ष्यहरू र नेपाल
- ३.५ नेपालमा योजनावद्व विकास र चालु आवधिक योजना
- ३.६ हरित विकासको अवधारणा
- ३.७ सार्वजनिक नीजि साभेदारी (PPP) र मिश्रित लगानी (Blending Finance)

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, नवाँ तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

४. सार्वजनिक वित्त

- ४.१ नेपालको अर्थ व्यवस्था
- ४.२ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन (सार्वजनिक आय, खर्च तथा ऋण)
- ४.३ नेपालमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्यांकन
- ४.४ सार्वजनिक वित्तीय उत्तरदायित्व र जिम्मेवारी
- ४.५ नेपालका सार्वजनिक संस्थानको वित्तीय स्रोत परिचालनको अवस्था र चुनौती
- ४.६ वित्तीय विश्लेषणका विभिन्न विधिहरू
- ४.७ नेपालको सार्वजनिक संस्थान तथा पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको लेखा र लेखापरीक्षण
- ४.८ मौद्रिक तथा वित्तीय नीति
- ४.९ नेपालमा बैदेशिक सहायता र बैदेशिक लगानी

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, नवाँ तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : सेवा सम्बन्धी

खण्ड (क) – (५०अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

- १.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनको अर्थ, क्षेत्र, कार्य र नविनतम प्रवृत्तिहरू
- १.२ संगठन : स्वरूप र सिद्धान्तहरू
- १.३ व्यवस्थापनमा उत्प्रेरणा, मनोवल, नेतृत्व र निर्णय निर्माण प्रकृया, संगठनात्मक व्यवहार, कार्य संस्कृति, समूहकार्य र समूह गतिशीलता
- १.४ कार्य विश्लेषण (कार्य विवरण, कार्य विशिष्टीकरण), कार्य मूल्याङ्कन, कार्य पुष्टिकरण, कार्य सम्पादन मापदण्ड, संगठन तथा व्यवस्थापन (ओ एण्ड एम) पद्धति
- १.५ मानव संसाधन
- १.६ कार्यसम्पादन मूल्यांकन, उत्तराधिकारी योजना र कार्य सम्पादनमा आधारित वृत्ति प्रणाली
- १.७ मानव संशाधन सूचना प्रणाली
- १.८ श्रम सम्बन्धको अवधारणा, ट्रेड यूनियन र सामूहिक सौदावाजी
- १.९ वार्ताको अवधारणा, सीप र रणनीति
- १.१० विपद् व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, जोखिम व्यवस्थापन, सहभागितामूलक व्यवस्थापन, द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, सूचना व्यवस्थापन, सोत व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन र रणनीतिक व्यवस्थापन
- १.११ रणनीतिक योजना
- १.१२ संस्थागत सामाजिक उत्तरदायित्व, अनुगमन र मूल्याङ्कन प्रणाली

२. उत्पादन, वितरण र बजार व्यवस्थापन

- २.१ बजारको अवधारणा, प्रकार र रणनीतिहरू
- २.२ बजार व्यवस्थापनका आधारभूत पक्ष र मूल्य प्रतिस्पर्धा
- २.३ सञ्चालन व्यवस्थापन (Operation Management) : उत्पादन नियन्त्रण (Production control); आपूर्ति शृङ्खला व्यवस्थापन (Supply chain management); गुणस्तर व्यवस्थापन (Quality management); तथ्यांकीय प्रक्रिया नियन्त्रण (Statistical process control)
- २.४ सामग्री व्यवस्थापनको भूमिका र महत्व
- २.५ मूल्य विश्लेषण (Value analysis), Inventory control र फोहोर व्यवस्थापन

जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड
प्रशासन सेवा, प्रशासन समूह, नवाँ तहको खुल्ला/आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) – (५०अङ्क)

(३ प्रश्न × १० अङ्क र १ प्रश्न × २० अङ्क)

३. संस्थागत ज्ञान र सेवासंग सम्बद्ध कानूनहरू

- ३.१ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको परिचय, संगठनात्मक संरचना र कार्यक्षेत्र
- ३.२ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेडको रणनीति, स्रोत व्यवस्थापन, वर्तमान अवस्था, संस्थागत सुधारका प्रयास र संभावना
- ३.३ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड र अन्य निकायहरू बीचको अन्तरसम्बन्ध र समन्वय
- ३.४ सामुदायिक विद्यालयहरूमा पाठ्यपुस्तकहरूको माग, आपूर्ति तथा बजारीकरणको अवस्था
- ३.५ पाठ्यपुस्तकको उत्पादनका लागि आवश्यक कच्चा पदार्थहरू, कागज मसी प्लेट आदि को व्यवस्थापन
- ३.६ नेपालमा विद्यालयस्तरीय पाठ्यपुस्तकहरूको उत्पादन, ढुवानी तथा बिक्री वितरण सम्बन्धी नीतिगत तथा कार्यविधिगत व्यवस्था
- ३.७ पाठ्यपुस्तकको उत्पादन, भण्डारण र सुरक्षा व्यवस्थापन
- ३.८ सार्वजनिक संस्थानको आवश्यकता, स्वायत्तता र उत्तरदायित्व
- ३.९ संस्थागत सुशासनको अवधारणा र केन्द्रमा संस्थागत सुशासन
- ३.१० जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड प्रबन्धपत्र तथा नियमावली
- ३.११ जनक शिक्षा सामग्री केन्द्र लिमिटेड, कर्मचारी सेवा सर्त विनियमावली, २०८०
- ३.१२ नेपाल सरकारको शिक्षा नीति, शिक्षा ऐन र नियमावली सम्बन्धी जानकारी
- ३.१३ प्रतिलिपि अधिकार सम्बन्धी ऐन, २०५९
- ३.१४ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- ३.१५ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ३.१६ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ३.१७ सम्पत्ति शुद्धिकरण निवारण ऐन, २०६४